

သန်းစိုးနိုင်

ပညာရှင်များနှင့်ငြင်းခုံခြင်း

Than Myint Aung 2007

အမှာစကား

ဤ 'ပညာရှင်များနှင့် ငြင်းခုံခြင်း' စာအုပ်တွင်ပါဝင်သော ဆောင်းပါးများကို ၂၀၀၁ မှ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဝန်းကျင်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် 'စံပယ်ဖြူ'၊ 'အတွေးအမြင်'နှင့် ခေတ်သစ်မဂ္ဂဇင်းတို့မှ စုစည်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် အကြောင်းအရာနှင့် သဘောသဘာဝအရ သင့်လျော်ကိုက်ညီနေသဖြင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော 'ရာစုသစ်ကို ပုံဖော်ကြည့်ခြင်း' စာအုပ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်ကိုလည်း ပြန်လည်ထည့်သွင်းထားကြောင်း ဝန်ခံအပ်ပါသည်။

စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်း ၂၀၀၁-၂၀၀၃ ခုနှစ်ကာလများအတွင်းက ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်စဉ်မှအစ တော်ဖလာ၊ ဖူကူယားမား စသည့် နိုင်ငံတကာပညာရှင်များ၏ အယူအဆများအထိ မိတ်ဆက်ပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့နိုင်ငံတကာပညာရှင်များ၏ အိုင်ဒီယာ အယူအဆများကို စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးခြင်းမျိုး ယနေ့ကဲ့သို့သော ပညာခေတ်တွင် လိုအပ်သည်နှင့်အမျှ အကျိုးရှိတန်သလောက် အကျိုးရှိမည်ကိုလည်း မျှော်လင့်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့မိတ်ဆက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာပညာရှင်များ၏ အမြင်အယူအဆများကိုသာမက ၎င်းတို့နှင့်မတူသော၊ ၎င်းတို့အယူအဆနှင့် ဆန့်ကျင်သော၊ ၎င်းတို့ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ထားသော ဆောင်းပါးများကိုလည်း လက်လှမ်းမီသမျှ

တင်ပြပေးနိုင်ရန် အားထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။

အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော စစ်အေးရေစီးကြောင်း ဝဲဂယက်ထဲရှိ ပုံရိပ်များကို မျက်နှာစာတစ်ဖက်တည်းမှသာ ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ခွင့်ရခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ရောင်တည်းခြယ်ထားသော ရုပ်ပုံလွှာများကိုသာ အမြင်အာရုံတွင် အဝေးမြင် အနီးရောဂါ စွဲကပ်နေတတ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ မျက်နှာစာတစ်ဖက်တည်း၊ အကွာအဝေးတစ်ခုတည်း၊ ရှုထောင်တစ်ထောင့်တည်းမှ ပုံသေကြည့်မြင်ချဉ်းကပ်နည်းမျိုးကို နောက်ပိုင်းမျိုးဆက်သစ်များထံသို့ လက်ဆင့်ကမ်းမပေးမိရန် ကြိုးပမ်းလို၍ ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ကဲ့သို့သော ဗဟုဝါဒခေတ်၏ နည်းပညာကမ္ဘာရွာကြီးမှာ အရာရာကို 'သုံးဖက်မြင်'(three dimension) ခွင့် ရနေကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သော ခေတ်သမယမျိုးတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအမြင်နှင့် တစ်ကြောင်းဆွဲကောက်ချက်များ မဆွဲမိရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အပြောင်းအလဲများပြားခြင်းနှင့် အရှန်အဟုန်မြန်ဆန်ခြင်းတို့က ယနေ့ခတ်ကာလ၏ သင်္ကေတဖြစ်နေချိန်မျိုးတွင် အပြောင်းအလဲမှန်သမျှသည် ကောင်း၍ မြဲမြံခိုင်ခန့်ခြင်းမှန်သမျှသည် မကောင်း။ အသစ်မှန်သမျှကောင်း၍ အဟောင်းမှန်သမျှ စွန့်လွှတ်ပစ်ပယ်ရမည်။ အစဉ်အလာနှုန်းစံ တန်ဖိုးဟောင်းများနှင့် မျိုးဆက်သစ်များအကြား ချောက်ကမ်းပါးခြားနေသောခေတ် (Age of Sicontinuity) ဖြစ်သည် ... စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုမှုအသစ်များလည်း ခေတ်စားလာခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးအားဖြင့် အနောက်တိုင်းမှ အိုဒီယာသစ်များ စက္ကန့်မလပ် မွေးထုတ်ပေးနေချိန်မျိုးတွင် 'အရှေ့တိုင်းသားများ စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်ပါရဲ့လား' ဟူသော

မေးခွန်းမျိုးကိုပင် ကြားနေကြပါရသည်။

ယနေ့ကဲ့သို့ အရှိန်အဟုန်မြန်ဆန်ပြီး အပြောင်းအလဲများလွန်းသော ခေတ်သမယကြီးတွင် ယခင်ယခင်ခေတ်ကာလများထက် အရာရာကို ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ရေးစိတ်ဓာတ် (critical thinking) ဖြင့် ချည်းကပ်ဆန်းစစ်ကြရန် အရေးကြီးလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက အိုင်ဒီယာအသစ်ဆိုသည်မှန်သမျှကို နေ့စဉ် ဆည်းကပ်နေကြရပါလိမ့်မည်။ ဂရုဆိုသူမှန်သမျှကို ဦးချနေကြရတော့မည်။ ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာရေးစိတ်ဓာတ်ဖြင့် အစစ်နှင့်အတု၊ အမှန်နှင့်အမှား၊ အကောင်းနှင့်အဆိုး ခွဲခြားနိုင်ခြင်းမရှိလျှင် အိုင်ဒီယာအဆင့်သင့်နိုင်သည့် ကာလမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရှိန်အဟုန်နှင့် အပြောင်းအလဲများကို မပြတ်လေ့လာနိုင်ရန်လိုအပ်သလို ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာသုံးသပ်ရေး စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ချည်းကပ်ကြည့်မြင်ရေးမှာလည်း အရေးကြီးမည်ထင်ပါသည်။

ဆိုခဲ့ပါ စိတ်သဘောထားများနှင့် ဤ 'ပညာရှင်များနှင့် ငြင်းခုံခြင်း' ဆောင်းပါးများကို ရေးသားတင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးအများစုမှာ တိုက်ရိုက်နှင့် လုံးကောက်ဘာသာပြန်များ မဟုတ်ကြပါ။ နိုင်ငံတကာ စာနယ်ဇင်းများမှ ရရှိသော ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကို မိမိအမြင်နှင့် ပေါင်းစပ်ကာ အဆင်ပြေသင့်လျော်စွာ ရေးသားတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဆောင်းပါးများအများစု၏ အောက်ခြေတွင် အဓိကမှီငြမ်းကိုးကားခဲ့သော စာအုပ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မှီငြမ်းကိုးကားစာအုပ်စာရင်း မပါသော ဆောင်းပါးတချို့မှာ လက်လှမ်းမီသမျှ စာအုပ်စာတမ်းအချက်အလက်များကို

အခြေခံရေးသားထားသော
ဖြစ်ကြပါသည်။

ကိုယ်တိုင်ရေးဆောင်းပါးများ

စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းတွင် အဆိုပါငြင်းခုံဖြင်းများ ခေါင်းစဉ်ဖြင့်
ပညာရှင်များကို ဝေဖန်သုံးသပ်သည့်ဆောင်းပါးများ
ပါဝင်လာသည့်အချိန်မှာ သဘောထားနှစ်မျိုး၊ လေသံနှစ်မျိုး
ကြားခဲ့ရပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ 'မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ
တို့မြန်မာစာရေးဆရာတွေထဲမှာ ဒီလိုနိုင်ငံတကာပညာရှင်တွေရဲ့
အယူအဆတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝေဖန်သုံးသပ်ပြရဲတဲ့သူတွေ
ရှိတယ်ဆိုတာတွေ့ရတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျေနပ်တယ်ဗျာ'
ဟူ၍ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်မျိုးမှာ 'ဒီလူက ဘယ်လောက်သိပြီး
ဘယ်လောက်တတ်လို့ ငါးကြင်းခေါင်းတွေ တက်ကိုင်နေရတာလဲဗျ။
အလကား စတန့်ထွင်နေတာပါ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်စွာကွဲလွဲခွင့် ဟူသော ခေါင်းစီးအောက်တွင်
ကိုယ်ထင်သလိုပြောဆို၊ ငြင်းခုံ၊ တိုက်ခိုက်နေတတ်ကြသည့်
အခါသမယမျိုးတွင် ဤသို့သော ပြောဆိုစွပ်စွဲမှုများအတွက်
ဖြေရှင်းနေစရာလိုမည်မဟုတ်ပါ။ ကြိုက်သလို
ထင်မြင်ပြောဆိုခွင့်ရှိပါသည်။

သို့သော် ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ဆရာကြီးဘာထရန်ရပ်ဆယ်က 'တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝတုန်းက
အတန်းထဲမှာ ကျွန်တော့်ထက်တော်တဲ့သူတွေ အများကြီးပါ။ ဒါပေမဲ့
ကျွန်တော် သူတို့ကို ကျော်ဖြတ်အနိုင်ယူခဲ့တဲ့ အဓိကအကြောင်းကတော့
သူတို့တစ်တွေ စာကျက်ကောင်းနေချိန်မျိုးမှာ ကျွန်တော်ကလည်း
ဆွေးနွေးငြင်းခုံလို့ ကောင်းနေခဲ့လို့ပဲ ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်' ဟူ၍

ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ဆရာကြီးသည် အသက် ၈၀ ကျော်သည့်တိုင် ဆွေးနွေးငြင်းခုံ၍ ကောင်းဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၂၀ ရာစု ဒဿနပညာ၏ စံပြရမည့် ဆရာကြီးမှာ ဘာထရန်ရပ်ဆယ် ဟူ၍ ဖြစ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်မယ်ထင်ပါသည်။

သို့သော် ဆရာကြီး၏ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုမှာ အကြောင်းအကျိုးရှိသည်၊ ဦးတည်ချက်နှင့် မူရှိသည်။ အချက်အလက် အကိုးအထောက် ပြည့်စုံသည်။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ၊ ပညာရှင်ဆန်စွာ ဆွေးနွေးငြင်းခုံခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ငါ့စကား နွားရ၊ အဓမ္မငြင်းခုံခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးစော်ကားတိုက်ခိုက်မှုမျိုးမပါပါ။ လူပုဂ္ဂိုလ်အရ သရော်ခြင်း၊ ရိခြင်းမျိုးပင် မရှိခဲ့ပါ။ နိုင်ငံတကာပညာရှင်များ၏ ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုမှာ ဤသို့ ဤနှယ်သာ ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး သိစေမြင်စေလို၍သာ တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးတစ်ချက် 'ဘယ်လောက်သိလို့၊ တတ်လို့ ငါးကြင်းခေါင်း တတ်ကိုင်ရတာလဲ' ဆိုသည့် စကားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော်သည် ဘယ်လောက်မျှ ပို၍သိခြင်း၊ တတ်ခြင်းမျိုး မရှိခဲ့သည်ကို ဝန်ခံပါသည်။ ကျွန်တော်သည် မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်အမျိုးမျိုး၊ အဆင့်အမျိုးမျိုးအောက်တွင် ကြီးပြင်းရှင်သန်ခဲ့သော သာမန်ပညာတတ်တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိစိတ်ဝင်စားသော ဘာသာရပ်နယ်ပယ်များကို သိချင်စိတ်၊ နားလည်ချင်စိတ်ဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကြိုးပမ်းရယူခဲ့သော အသိပညာလေးအချို့သာရှိပါသည်။ ထို့ပြင် မည်သည့်ပြင်ပတက္ကသိုလ်တွင်မျှ 'scholar' တစ်ယောက်အနေနှင့် 'academic study' မလုပ်ခဲ့ဖူးပါ။ ကျွန်တော်တို့ လက်လှမ်းမီသမျှ

စာစောင်စာတမ်းဆိုသည်ပင် အကန့်အသတ်ရှိပါသည်။ ဖူကူယားမား၏ 'End of History' ကျမ်းကိုပင် မူရင်းဝယ်မဖတ်နိုင်၍ ဆရာမြသန်းတင့်ထံမှ မိတ္ထူကူး၍ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်မှုတစ်ခုတော့ မြဲမြံခိုင်ခန့်စွာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမှာ 'အမှန်တရားဟု မိမိယုံကြည်ယူဆသော အရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်လာလျှင် ငါးကြင်းခေါင်းကိုသာမက ဆင်ခေါင်းကိုလည်း တက်၍ ကိုင်ရဲရမည်' ဆိုသော စိတ်ဓာတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သော စိတ်ဓာတ်၊ ယုံကြည်မှုများဖြင့် ပညာရှင်ဆိုသူများနှင့် ငြင်းခုံခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သော စိတ်ဓာတ်၊ ယုံကြည်မှုမျိုးကို မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များဆီသို့ လက်ကမ်းပေးလိုသောဆန္ဒဖြင့် ဤ 'ပညာရှင်များနှင့် ငြင်းခုံခြင်း' ကို ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နေရောင်ခြည်အောက်တွင် မသိနားမလည်နိုင်လောက်အောင်

ထူးဆန်းထွေလာ အံ့ဩဖွယ်ရာကိစ္စများစွာ

ရှိလိမ့်မည် မထင်ပါ။

ပန်းတိုင်းပွင့်ပါစေ ...

ပညာရှင်တိုင်း(ပညာရှင်ဆန်စွာ) ငြင်းခုံနိုင်ကြပါစေ...

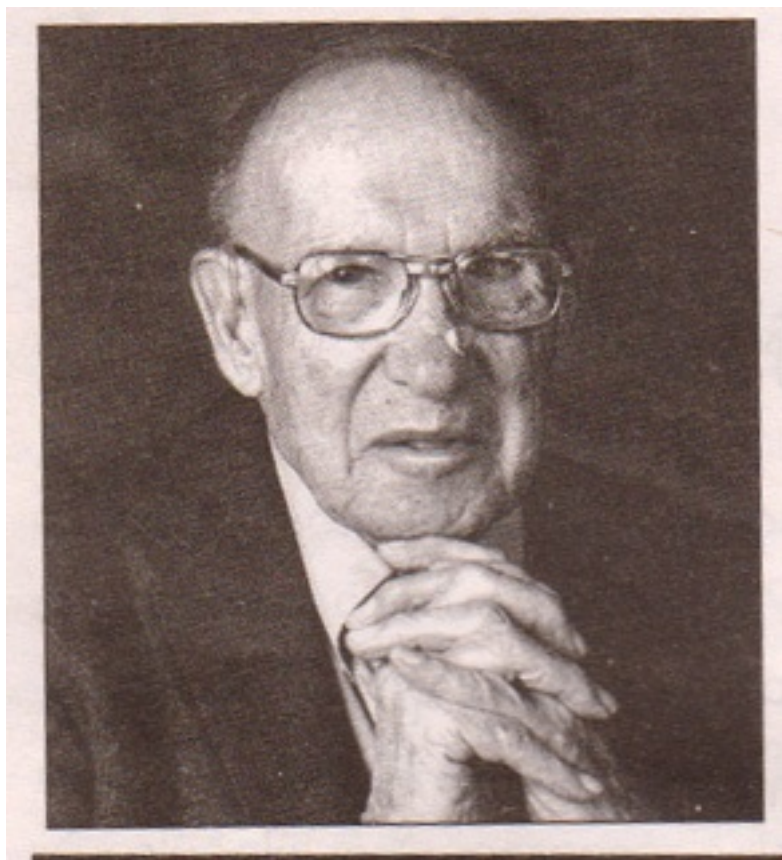
သန်းစိုးနိုင်

ဝီတာဒရပ်ကားနှင့် ငြင်းခုံခြင်း

၁၉၉၉ ခုနှစ်က ဝီတာဒရပ်ကား အသက် ၉၀ပြည့်ခဲ့ပါပြီ။ သူ့ရဲ့တစ်သက်တာအတွင်းမှာ သူ ရေးသားပြုစုခဲ့တဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်းကလည်း ၃၀နီးပါး ရှိခဲ့ပြီလို့ သိရပါတယ်။ ဒီကျမ်းတွေထဲမှာ အများဆုံးက “စီမံခန့်ခွဲရေး”ပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ကျမ်းတွေပါပဲ။ ကျန်တာတွေကတော့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ အတွေးအခေါ် စသဖြင့် ဘာသာရပ်မျိုးစုံ ပါဝင်ပါတယ်။ ဝတ္ထုလည်း နှစ်ပုဒ်ရေးခဲ့ပါသေးတယ်။ “Adventures Of A Bystander”ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတစ်ပုဒ်လည်း ရေးထားပါတယ်။ ဒီလိုစာမျိုးစုံရေးခဲ့ပေမယ့် ဒရပ်ကား နာမည်ကြီးရတာ အဓိကက စီမံခန့်ခွဲရေးပညာနဲ့ ပတ်သက်လို့ပါပဲ။ အထူးသဖြင့် ဂျင်နရယ်မော်တော်ကုမ္ပဏီကြီးရဲ့ ပေါ်လစီဖွဲ့စည်းပုံတွေကို စူးစမ်းလေ့လာပြီး ရေးခဲ့တဲ့ “Concept Of The Corporation”စာအုပ်နဲ့ ထင်ရှားလူသိများလာခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သူ့ကို ခေတ်သစ်မန်နေဂျာလူတန်းစားရဲ့ “ပုရောဟိတ်ကြီးတစ်ပါး”လို့ အမွှန်းတင်ခဲ့ကြပါတယ်။

အမှန်ပါပဲ။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်၊ ကားလ်မာ့ကစ် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးနောက် သိပ္ပံနည်းကျ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုစီးပွားရေးစနစ်တစ်ရပ် သမိုင်းရဲ့ အထွေထွေဦးတည်ချက်တွေကို ရေပက်မဝင်အောင် တည်ဆောက်ပြနိုင်ခဲ့သူရယ်လို့ မပေါ်ပေါက်ခဲ့သေးပါဘူး။ အခုတော့

၂၀ရာစုနှောင်းပိုင်းမှာ မစ္စတာဒရပ်ကားပေါ်လာပြီလို့ ပြောရမလိုပါပဲ။
ဝီတာဒရပ်ကားဟာ သတင်းစာဆရာ၊ အယ်ဒီတာ၊ သမိုင်းပညာရှင်၊
ဒဿနဆရာစတဲ့ နယ်ပယ်မျိုးစုံမှာ ကျင်လည်ခဲ့သူပါ။ ဂျာမနီနိုင်ငံမှာ
ဟစ်တလာ အာဏာရလာနိုင်ကြောင်း၊ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကြီး
ပြိုကွဲမယ့်အကြောင်း၊ ၂၁ ရာစုက “ပညာလူ့အဖွဲ့အစည်း”
ဖြစ်လာမယ့်အကြောင်း ဟောကိန်းတွေ ထုတ်နိုင်ခဲ့လို့ သူ့ကို
ပရောဟိတ်ကြီးတစ်ပါးအဖြစ် နေရာပေးထားကြရပါပြီ။
ကားလ်မာ့က်ခ်ကို ၁၉ရာစု ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားရဲ့ ပရောဟိတ်ကြီးလို့
ခေါ်ကြမယ်ဆိုရင် ဝီတာဒရပ်ကားကိုလည်း ၂၀ရာစု
မန်နေဂျာလူတန်းစားရဲ့ ပရောဟိတ်ကြီးတစ်ပါးလို့ ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ပီတာဒရပ်ကားဟာ ကားလ်မ့က်စ်တော့ မဟုတ်ခဲ့ဘူး။
မ့က်စ်နဲ့လည်း မတူခဲ့ပါဘူး။ ကားလ်မ့က်စ်ဟာ သူ
အသက်နှစ်ဆယ်ကျော်ခန့်က ဆုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့
“ကြေညာစာတမ်း”စိတ်ဓာတ်ကို ကွယ်လွန်သည်အထိ စွဲမြဲစွာ
ဆုပ်ကိုင်သွားခဲ့သူပါ။ မစ္စတာဒရပ်ကားကတော့
အပြောင်းအလဲများတဲ့ခေတ်မှာ လူဖြစ်လာလို့လားမသိဘူး၊
သူရေးခဲ့တဲ့ကျမ်းတစ်စောင်နဲ့ တစ်စောင်ကြားမှာတင်ပဲ
သဘောထားအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေတတ်ပါတယ်။ မ့က်စ်ဟာ

အရင်းကျမ်းကြီးကို လန်ဒန်စာကြည့်တိုက်ကြီးထဲမှာ ၁၈၈၆ ကြာအောင်
အပတ်တကုတ် လေ့လာပြုစုခဲ့ရသူပါ။ ဒရပ်ကားကတော့
ပညာရပ်တစ်မျိုးကို နားလည်အောင် ၃ နှစ်ခန့်
အချိန်ယူလေ့လာခဲ့တယ်။ ပြီးရင် စာအုပ်တစ်အုပ်ရေးပြီး
နောက်ထပ်ပညာရပ်တစ်မျိုးကို ကူးပြောင်းလေ့လာတယ်လို့
သူကိုယ်တိုင် ဝန်ခံထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ဒရပ်ကားရဲ့အမြင်နဲ့
သုံးသပ်ချက်၊ ကောက်ချက်တွေမှာ ရှေ့နောက်မညီမှုတွေ၊
တစ်ဖက်သတ်ကျမှုတွေ၊ အလွန်အကျွံ ကားချဲ့မှုတွေကို
မလွတ်တမ်းတွေ့နေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ ပီတာဒရပ်ကားရဲ့ “New
Realities” စာတမ်းထဲမှာ ဒီလိုရေးထားခဲ့ပါတယ်။

“တကယ်ကတော့ မှက်စံနဲ့ မှက်စံဝါဒကို
အလဲထိုးအနိုင်ယူလိုက်သူဟာ တခြားသူမဟုတ်ပါဘူး။ F. W. Taylor
ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ်က
ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ Principles Of Scientific Management
ကျမ်းကြောင့်ပါပဲ။ ဒီကျမ်းကြီးက လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို
တိုးတက်စေခဲ့ရုံမက အလုပ်သမားတွေရဲ့ လခတွေကိုလည်း
တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါ့အပြင် ကုန်စည်တွေရဲ့ဈေးနှုန်းကို
လျှော့ချပေးနိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဝယ်လိုအားကို တိုးတက်စေနိုင်ခဲ့ပြန်တယ်။
တကယ်လို့ တေလာသာမရှိခဲ့ရင် သွေးစုပ်ခံနေရလို့
မွဲပြာကျနေရပါတယ်ဆိုတဲ့ မှက်စံရဲ့
စက်မှုအလုပ်သမားအရေအတွက်ဟာ တစ်ရှိန်ထိုးတိုးလာမှာ
သေချာတယ်”

တကယ်တော့ တေလာရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးကျမ်းအကြောင်းကို
ကမ္ဘာကြီးက ဒုတိယကမ္ဘာစစ် နောက်ပိုင်းကျမှ သိလာခဲ့ကြတာပါ။
ဒီအရင်က တေလာကိုရော၊ တေလာရဲ့ကျမ်းကိုရော သိပ်ကြားဖူးကြတာ
မဟုတ်ပါဘူး။ ၆၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း စီမံခန့်ခွဲရေးပညာ
အတန်အသင့်ခေတ်စားလာမှ ဒီပညာရပ်ကို စတင်ထူထောင်သူအဖြစ်
ဖရန်ဒရစ်တေလာကို စီးပွားရေးလောကက အကျယ်အပြန့်
အသိအမှတ်ပြုလာခဲ့ကြတာပါ။ တကယ်တော့
ရာစုတစ်ဝက်နီးပါးလောက်အထိ တေလာရဲ့ကျမ်းဟာ
ဩဇာအရှိန်အဝါရယ်လို့ ကြီးကြီးမားမားမရှိသေးပါဘူး။

နောက်ပြီး တေလာရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးကျမ်းကြောင့်
အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်ခလစာအခြေအနေ မြင့်တက်လာပြီး
ကုန်စည်တွေရဲ့ ဈေးနှုန်းတွေကျဆင်းလာတယ်။ ဒါကြောင့်
အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဝယ်လိုအားလည်း မြင့်မားလာရတယ်ဆိုတဲ့
ကောက်ချက်ဟာလည်း အတော်ရယ်စရာကောင်းပြီး
ကလေးကလားနိုင်လှပါတယ်။ ယေဘုယျ
ဥရောပအလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ အခြေအနေဟာ
တေလာရဲ့ကျမ်းပေါ်ထွက်ခဲ့တဲ့ ပထမကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီအထိ
ဘာမှထူးခြား တိုးတက်မလာခဲ့သေးပါဘူး။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်မှာ
ပိုမိုဆိုးဝါးနိမ့်ကျလှတဲ့ အခြေအနေတွေကြောင့်
ဥရောပအလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ နိုင်ငံရေး၊
စီးပွားရေးတိုက်ပွဲတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့သာ
အဲဒီအချိန်က ဥရောပ အလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ အခြေအနေ
အထူးတိုးတက်ကောင်းမွန်နေမယ်ဆိုရင်လည်း ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ရုရှား
အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးဆိုတာ ပေါ်ပေါက်လာစရာအကြောင်း

မရှိပါဘူး။

နောက်တစ်ခါ တေလာရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးကျမ်းကြောင့် ဥရောပမှာ
စက်မှုအလုပ်သမားဦးရေ ကျဆင်းသွားခဲ့ပြီး
မာ့ကစ်ရဲ့ဟောကိန်းတွေလည်း လွဲခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်ကပဲ
ပကတိဖြစ်ရပ်တွေကို ကျောခိုင်းပြီး
ဇွတ်အတင်းမျက်စိမှိတ်ဆွဲချလိုက်တဲ့ ကောက်ချက်တစ်ရပ်ပါပဲ။
မစ္စတာဒရပ်ကားအနေနဲ့ ပညာရှိသတိဖြစ်ခဲ့ လွဲသွားတာမျိုးပဲ
ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဥရောပမှာ စက်မှုအလုပ်သမား
အင်အားအကောင်းဆုံးအချိန်ဟာ တေလာရဲ့ကျမ်း ထွက်ပေါ်ပြီး နှစ် ၅၀
ဝန်းကျင်ခန့်ဖြစ်တဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၆၀
ခုနှစ်နောက်ပိုင်းကာလများရောက်မှ ဥရောပမှာ
စက်မှုအလုပ်သမားဦးရေ တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းလာခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုအလုပ်သမားဦးရေ ကျဆင်းသွားခဲ့တာလည်း
အဓိကအားဖြင့် တေလာရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးကျမ်းကြီးကြောင့်
လုံးဝမဟုတ်ပါဘူး။ နည်းပညာပေါက်ကွဲတဲ့ ခေတ်ကြီးတစ်ခေတ်ကို
ရောက်ရှိလာပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ
ထုတ်လုပ်ရေးနည်းသဏ္ဌာန်နဲ့ အလုပ်ခွဲဝေမှုပုံသဏ္ဌာန်များ
ပြောင်းလဲလာလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝီတာဒရပ်ကားက The Unseen Revolution ကျမ်းမှာ
စီမံခန့်ခွဲသူ(မန်နေဂျာ)တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ တော်လှန်ပြောင်းလဲလာပုံနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ဒီလို ကောက်ကြောင်းဆွဲပြခဲ့ဖူးပါတယ်။ “၁၈၅၀
ဝန်းကျင်က အရင်းကျမ်းကို ကားလ်မာ့ကစ် ရေးနေချိန်မှာ
မန်နေဂျာရယ်လို့ ဝီပီပြင်ပြင်မရှိခဲ့သေးဘူး။ အိန်ဂျယ် ဦးစီးခဲ့ရတဲ့
မန်ချက်စတာချည်စက်ကြီးဆိုတာမှာတောင် အလုပ်သမား ၃၀၀

ကျော်ပဲရှိပါတယ်။ ဒီလို စက်ရုံတွေမှာ မန်နေဂျာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။
အလုပ်ကြပ် (work charge) တွေလောက်ပဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်
နောင်မှာ တိုးတက်ကြီးပွားလာမယ့်
မန်နေဂျာလူတန်းစားသစ်အကြောင်းကို မာ့ဂ်စ်၊ အိန်ဂျယ်တို့
သိရှိနားလည်ခွင့် မရခဲ့ရှာဘူး။ ဒီလူတန်းစားရဲ့ အလားအလာကိုလည်း
တွက်ဆမျှော်မှန်းနိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ကြဘူး”လို့ ရေးထားပါတယ်။
နောက်ဆက်ပြီး “ဒီမန်နေဂျာလူတန်းစားဟာ နှစ်သက်တမ်း ၁၅၀
လောက်အတွင်းမှာ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများရဲ့ အဓိကအကျဆုံး
လူမှုအင်အားစုကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ သမိုင်းမှာ
ဒီလောက်တိုတောင်းတဲ့အချိန်အတွင်း ဒီလောက်မြန်ဆန်ပြင်းထန်တဲ့
အပြောင်းအလဲမျိုး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုတော်လှန်ပြောင်းလဲမှုကြီး
တစ်ရပ်ဖြစ်နေခဲ့တာကို လူ့အဖွဲ့အစည်းက သတိမထားမိလိုက်ကြဘူး။
ဒါကြောင့် ဒီပြောင်းလဲမှုကြီးကို “မမြင်သာတဲ့တော်လှန်ရေး”လို့ပဲ
ခေါ်ထိုက်ပါတယ်”လို့ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော်လှန်ရေးကြီးအတွင်းမှာ
စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်က “အသိပညာ”ကို လူမှုအခွင့်အရေးတစ်ရပ်၊
ဇီဝိဒ္ဓိပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ်ကနေ စီးပွားရေးစနစ်တိုင်းရဲ့
အစစ်အမှန်အရင်းအနှီး ဖြစ်လာစေခဲ့တယ်လို့လည်း
ကောက်ချက်ချထားပါတယ်။

အမှန်ပါပဲ။ ဒီနေ့ကာလမှာ “အသိပညာ”သာလျှင်
စီးပွားရေးစနစ်တိုင်းရဲ့ အခြေခံကျပြီး စစ်မှန်တဲ့
အရင်းအနှီးဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။
ဒါကြောင့်လည်း သယံဇာတပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏထက်
လူသားအရင်းအမြစ် တစ်နည်းအားဖြင့် လူသား၏အသိပညာအခန်းက
ပိုမိုအရေးကြီးကြောင်း ပြောဆိုနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့

မစ္စတာဒရပ်ကားရဲ့ ကောက်ချက်မှာ အရေးလည်းကြီး၊
အခြေခံလည်းကျတယ်ဆိုတဲ့ အရင်းခံအကြောင်းအချက်တစ်ခုကိုတော့
ပြတ်ပြတ်သားသားပဲ ငြင်းရပါလိမ့်မယ်။ ဒီလို လူသားရဲ့အသိပညာ
အရေးပါလာစေတဲ့ အဓိကအကြောင်းရင်းဟာ ပီတာဒရပ်ကား
ပြောနေတဲ့ “စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေး” သို့မဟုတ်
“မမြင်သာတဲ့တော်လှန်ရေး” ကြောင့်သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့
ကောက်ချက်ကတော့ လက်ခံနိုင်ဖွယ်လုံးဝမရှိပါဘူး။

ပထမဆုံး ထောက်ပြရမယ့်အချက်ကတော့
“မမြင်သာတဲ့တော်လှန်ရေး”ဆိုတာ ဒရပ်ကား ပြောနေတဲ့
“စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေး” မဟုတ်ဘူး။ ဘူးလုံး နားမထွင်း
ရောထွေးပြောလို့မရဘူး။ ကွဲကွဲပြားပြား၊ ခွဲခွဲခြားခြား
သီးခြားစီပြောရမယ့် ကိစ္စတွေဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ “မမြင်သာတဲ့
တော်လှန်ရေး”ဆိုတာ အမှန်ပဲရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့အထိပဲ
ရှိနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မစ္စတာဒရပ်ကားပြောတဲ့
“စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေး”တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်တမ်းရှိနေ၊
ဖြစ်နေတာက “နည်းပညာတော်လှန်ရေးကြီး”ပါပဲ။
ဒီနည်းပညာတော်လှန်ရေး လှိုင်းတံပိုးကြီးက တိုကျိုကနေ
ဆန်ဖရန်စစ္စကိုအထိ ကမ္ဘာ့နေရာအသီးသီးကို မတူတဲ့အတိုင်းအတာနဲ့
ရိုက်ခတ်လှုပ်ရှားနေခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော်လှန်ရေးကို မမြင်သာပေမယ့်
သူ့ရဲ့အရှိန်အဝါနဲ့ ပြောင်းလဲမှုတွေကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက ရင်သပ်ရှုမော
အံ့သြနေကြရပါပြီ။ မစ္စတာဒရပ်ကားပြောနေတဲ့
“စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေး”ဆိုတာ တကယ်တော့
“နည်းပညာတော်လှန်ရေးကြီး”ရဲ့ကိုင်းဖျားကိုင်းနားလောက်ပဲ
ရှိပါတယ်။ စီမံခန့်ခွဲရေးနယ်ပယ်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို

အသိအမှတ်ပြုရမှာဖြစ်ပေမယ့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို
တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်နေတဲ့ တော်လှန်ရေးကြီးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။
ဒါပေမဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရဲ့ ဗိသုကာကြီး ပီတာဒရပ်ကားကတော့
တော်လှန်ရေးဆိုပြီး ကျားကျားမီးယပ် လုပ်ချလိုက်ပါပြီ။

“The New Knowledge” ဆိုတဲ့ စာတမ်းထဲမှာ ပီတာဒရပ်ကားက
သိပ္ပံနည်းကျ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြလို့
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ရပါတယ်ဆိုတဲ့ တိုင်းပြည်များအကြောင်းကို
တခမ်းတနားရေးပြခဲ့ပါတယ်။ ၂၀ ရာစုအစပိုင်း၊ အထူးသဖြင့်
ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးမှာ အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ကစပြီး
ဆရာကြီးတေလာရဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အတိုင်း
ကော်လာပြာအလုပ်သမားတွေကို ကော်လာဖြူအလုပ်သမားတွေ
ဖြစ်လာအောင် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ
နှစ်စဉ်ဘွဲ့ရတစ်သန်းကျော် မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရုံမက
ဒီပညာတတ်အားလုံးနီးပါးကို စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရပ်က ကောင်းစွာ
အလုပ်နေရာချထားပေးနိုင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊
စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးကို စီမံခန့်ခွဲရေးပညာလည်း
ဘာမှဖာထေးနိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ဘူး ဆိုတဲ့ ကိစ္စကိုတော့ တစ်လုံးတစ်ပါးမျှ
ရေးပြမသွားနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

“ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီသိပ္ပံနည်းကျ
စီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို ဂျပန်က စတင်သုံးစွဲခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၀ အကြာ
(၁၉၇၀ ခုနှစ်) မှာ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံက
ဆက်လက်ကျင့်သုံးခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတိုင်းပြည်တွေ
စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မစ္စတာဒရပ်ကားက
ကောက်ချက်ချပြလိုက်ပြန်ပါတယ်။ ဒီအတိုင်းဆိုရင်တော့

ဝိတာဒရပ်ကားရဲ့ “သိပ္ပံနည်းကျ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာ”ဆိုတာ
ဘက်စုံရတဲ့ဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဆေးတော်ကြီးတစ်ပါးလို့ သြချရအောင်
ချီးကျူးထောမနာ ပြုကြရပါလိမ့်မယ်။ အချိန်တိုအတွင်း အရင်စလို
ချမ်းသာကြွယ်ဝလိုတဲ့ တိုင်းပြည်တွေအနေနဲ့ ရေနံရှာတာတွေ၊
ကွန်ပျူတာသင်တာတွေ လုပ်မနေဘဲ မစ္စတာဒရပ်ကားရဲ့
စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဆိုတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဆေးတော်ကြီးကို
ဝိုင်းဝန်းမှီဝဲကြဖို့ပဲ လိုပါတော့တယ်။

တကယ်တော့ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံတို့
ဘာကြောင့်ဘယ်လို ကြီးပွားချမ်းသာလာကြတယ်ဆိုတာ
စစ်ပြီးခေတ်သမိုင်းကို အနည်းအကျဉ်း တီးမိခေါက်မိရင်ပဲ
ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံတွေမှာ
ထူးထူးခြားခြားတူညီနေခဲ့တဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ စစ်ပြီးခေတ်မှာ
အမေရိကန်ရဲ့နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး ထီးရိပ်ကို ခိုလှုံနေကြရတဲ့
တိုင်းပြည်တွေဖြစ်နေတာပါပဲ။ တစ်နည်းပြောရရင်
ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာထဲမှာ ဟာပိုင်ရီပြီးရင် နောက်ဆက်တွဲ
ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရမယ့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့
နောက်ဆက်တွဲပြည်နယ်တွေလို့ ပြောရင်လည်း မှားမယ်မထင်ပါဘူး။
ဒါကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ အရင်းအနှီးနဲ့ နည်းပညာတွေ တံခါးမရှိ၊
ဓားမရှိ ဝင်ရောက်နိုင်ခွင့်ရခဲ့တဲ့ ဒေသတွေလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် အမေရိကန်ရာစုနှစ်လို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ၂၀
ရာစုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ ဒီနိုင်ငံမျိုးတွေမှ မဖွံ့ဖြိုးရင်
တခြားဖွံ့ဖြိုးစရာနိုင်ငံရယ်လို့ အာရှတိုက်မှာ ရှိနိုင်မယ်လို့ မထင်ပါဘူး။
နောက်ပြီး အင်ဒိုချိုင်းနားစစ်ပွဲမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံက ပုံပြီး
သွန်းလောင်းခဲ့တဲ့ ဒေါ်လာသန်းထောင်ပေါင်းများစွာဟာလည်း

ရှေ့တန်းထောက်ပံ့ရေးစခန်းတွေဖြစ်တဲ့ ဂျပန်၊
ကိုရီးယားနိုင်ငံများထဲကို စီးဝင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ မေ့ထားလို့မဖြစ်ပါဘူး။
ဒီလို ဂျပန်နိုင်ငံနဲ့ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံတို့ ဖွံ့ဖြိုးကြီးပွားလာစေတဲ့
အခြေခံအကြောင်းအချက်တွေကြားထဲမှာ ပီတာဒရပ်ကားရဲ့
သိပ္ပံနည်းကျစီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်း
မပြုကြတာတော့ အလွန်ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတဲ့
ချို့ယွင်းချက်ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်နေမှာ အလွန်သေချာလှပါတယ်။

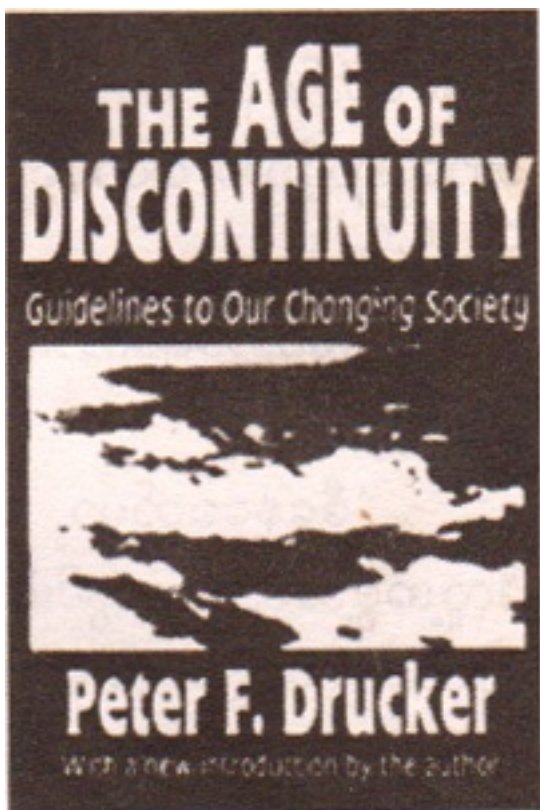
ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုကောက်ချက်ချပြီး ဘာတွေပဲပြောနေပါစေ၊
မစ္စတာဒရပ်ကားကတော့ သူ့ရဲ့စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဆိုတဲ့
ဖွံ့ဖြိုးရေးဆေးမြီးတိုကြီးကို ဆက်လက်ပွဲထုတ်နေတုန်းပါပဲ။
“Management As Social Function”ဆိုတဲ့စာတမ်းမှာ
မစ္စတာဒရပ်ကားက “ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးအောင်မြင်မှုနဲ့
နှိုင်းယှဉ်မှုအရ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေမှု
အကြားမှာရှိနေတဲ့ အဓိကခြားနားချက်ကို အခုလို ရှင်းပြနိုင်ပါတယ်။
အဓိကအားဖြင့် ပြည်ပက တင်သွင်းလာတဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို
ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ ရေမြေပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှင်သန်ကြီးထွားအောင်
ဂျပန်နိုင်ငံက ရေလောင်းပေါင်းသင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းပဲ
ဖြစ်ပါတယ်”လို့ ကောက်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့
ဂျပန်နိုင်ငံဟာ အနောက်တိုင်းက တင်သွင်းလာတဲ့
သိပ္ပံနည်းကျစီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို အောင်မြင်စွာ ကျင့်သုံးနိုင်လို့
ကြီးပွားချမ်းသာခဲ့ရပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံကတော့ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို
အသုံးမချနိုင်ခဲ့လို့ ဆင်းရဲ၊ ခေတ်နောက်ကျနေရတယ်လို့
ပြောချင်တာပါပဲ။ မစ္စတာဒရပ်ကားလို ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူ
ပညာရှင်ပုရောဟိတ်ကြီးတစ်ဦးက ဒီလိုကောက်ချက်မျိုးကို

လွယ်လွယ်ကူကူ ချလိုက်တာကတော့ အတော်အံ့သြစရာကောင်းသလို
အလွန်စိတ်ပျက်ဖို့လည်း ကောင်းပါတယ်။ ဒီအတိုင်းဆိုရင် ၂၀ ရာစု
နောက်ဆုံးဆယ်စုနှစ်အတွင်းမှာ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးဟာ
အထိုင်းမှိုင်းဆုံး၊ အဆိုးဝါးဆုံး အခြေအနေဆိုက်နေပြီး
အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေးဟာ အလားအလာအကောင်းဆုံး ဖြစ်လာရတာ
မစ္စတာဒရပ်ကားရဲ့ ဖော်မြူလာအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲရေးပညာ ကျင့်သုံးပုံ
မမှန်ကန်လို့ပဲဆိုပြီး သုံးသပ်ရမလိုဖြစ်နေပါပြီ။
“သိပ္ပံနည်းကျစီမံခန့်ခွဲရေးရောဂါ မွန်ထူနေတဲ့ မစ္စတာဒရပ်ကား
ခင်ဗျား၊ ကြည့်လည်းလုပ်ပါဦး”လို့ ပြောရမလိုဖြစ်နေပါပြီ။

“Post Capitalist Society” ကျမ်းမှာတော့ ဝိတာဒရပ်ကားက
အရင်းရှင်လွန်ခေတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ မှုက်စရဲ့
ကွန်မြူနစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်မလာခဲ့သလို
အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းလည်း မဟုတ်တော့ပါဘူးလို့
ဝန်ခံထားပါတယ်။ ဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းပုံစံသစ်မှာ အရင်းရှင်တွေရော
အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဘဝအနေအထားတွေပါ
များစွာပြောင်းလဲသွားကြပါပြီ။ အရင်က မော်ဂနီ၊ ရော့ကဖဲလား၊ ဖို့ဒ်၊
ဆီးမင်း၊ လီဗား၊ မစ်ဆူဘီရှိစတဲ့ အရင်းရှင်ကြီးတွေဟာ
ချမ်းသာဆဲဖြစ်ပေမယ့် စီမံခန့်ခွဲမှုနေရာမှာ မရှိတော့ဘဲ
ထင်ရှားကျော်ကြားသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအဖြစ်သာ ရှိနေကြတော့တယ်။
အလားတူ မှုက်စရဲ့ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံ ပစ္စည်းမဲ့အလုပ်သမားတွေလည်း
ပစ္စည်းရှိလုပ်သားတွေ ဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ
စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေးကြောင့် ကော်လာပြာအလုပ်သမားတွေ
အရေအတွက်အရရော သြဇာအရပါ လုံးဝကျဆင်းသွားရတယ်လို့
မစ္စတာဒရပ်ကားက ဆိုပြန်ပါတယ်။

မစ္စတာဒရပ်ကားတို့ကတော့ လုပ်ချလိုက်ပြန်ပြီလို့ ပြောရမလိုပါပဲ။
တကယ်ပဲ ရှေ့ကဖဲလားတို့၊ ဖို့ဒ်တို့တစ်တွေ ပွဲတက်မင်းသားကြီးတွေ
ဖြစ်သွားကြတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့
စီမံခန့်ခွဲမှုတော်လှန်ရေးဆိုတာကြောင့်တော့ လုံးဝမဟုတ်ပါဘူး။
မျက်မှောက်ခေတ်အရင်းအနှီးရဲ့
နိုင်ငံတကာလက္ခဏာဆောင်လာမှုအောက်မှာ
အရင်းစုစည်းမှုအတိုင်းအတာ အလွန်ကြီးမားလာတဲ့အတွက် အရင်က
သူဌေးကြီးတစ်ဦးချင်းရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုလောက်နဲ့ မလုံလောက်တော့ပါဘူး။
ရှေ့ကဖဲလား၊ မစ်ဆူဘီရို၊ လီကာရှင်း၊ ဆီးမင်းတို့လို သူဌေးကြီးတွေနဲ့
အာရပ်စော်ဘွားများ၊ လက်တင်အမေရိကနဲ့ အာရှက သူကြွယ်များ၊
ဥရောပနဲ့ ကနေဒါက လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ အချင်းချင်းချိတ်ဆက်
ပူးပေါင်းပြီး နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းကြီးမျိုးစုံ ဖွဲ့စည်းပြိုင်ဆိုင်နေကြတဲ့
ခေတ်သမယမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးတွေအနေနဲ့
ပင်အပ်ကနေ စစ်လက်နက်အထိလည်းကောင်း၊ အလှပြင်ဆိုင်ကနေ
တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များအထိလည်းကောင်း လုပ်ကိုင်နေကြရတဲ့
လုပ်ငန်းစုံကုမ္ပဏီကြီးများ (Conglomerate Co.)ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်နေကြရချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို နိုင်ငံတကာ
အရင်းအနှီးနဲ့ နည်းပညာကို အတိုင်းအတာကြီးမားစွာ ပေါင်းစပ်ပြီး
ဈေးကွက်မှာ ပြိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်နေရချိန်မျိုးမှာ အရင်ကလို ဘဏ်သူဌေး၊
ရေနံသူဌေး၊ သင်္ဘောသူဌေးရယ်လို့ သီးသီးသန့်သန့် ကွဲပြားစွာ
ခွဲခြားရပ်တည်နိုင်စွမ်း မရှိကြတော့ပါ။ လက်ရှိခေတ်ကာလရဲ့
ဆက်ဆံရေးပုံစံသစ်အောက်မှာ မန်နေဂျာတွေရဲ့ အရည်အသွေးနဲ့
အဆင့်နေရာ တိုးတက်မြင့်မားစေတာကတော့ အမှန်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့
မစ္စတာဒရပ်ကား ပြောသလို မန်နေဂျာတွေက သူဌေးကြီးတွေရဲ့

အဆုံးအဖြတ်ပေးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ရယူလာနိုင်ကြတာမျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်တမ်းအရေးကြီးတဲ့ ပေါ်လစီပြဿနာတွေကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနေတာက သူဌေးကြီးတွေကိုယ်တိုင်၊ သို့မဟုတ် ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ ပါဝင်တဲ့ ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ကြီးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မကြာခင်က Microsoft Co. ကြီးရဲ့ Window 98 စနစ်ပိုင်ဆိုင်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရားရုံးမှာ အမှုအခင်းတွေဖြစ်လာတော့ ထွက်ပြီး ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြရတာ မန်နေဂျာတွေရဲ့ ရှေ့နေတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်ငန်းရှင်ကြီး ဘီလ်ဂိတ်ခ်ကိုယ်တိုင် ထွက်ရတာပါပဲ။

ဒါနဲ့ တစ်ဆက်တည်းကိုပြောချင်တာက ဒရပ်ကားပြောနေတဲ့ မှက်စံရဲ့ ပစ္စည်းမဲ့အလုပ်သမားတွေလည်း ပစ္စည်းရှိလုပ်သားတွေ ဖြစ်လာကြပြီဆိုတဲ့ ကိစ္စပါပဲ။ ဒီနေ့ခေတ် အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်ခလစာအဆင့်ဟာ မှက်စံတို့ခေတ်ကာလကထက် ၂၅ ဆကနေ အဆ ၄၀ အထိ တိုးတက်လာပြီလို့ မစ္စတာဒရပ်ကားက ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ မစ္စတာဒရပ်ကားရဲ့ တွက်နည်းထဲမှာ ငွေဖောင်းပွနှုန်းကိုရော ထည့်တွက်ရဲ့လား မသိပါဘူး။ သူ့အဆိုအရ ကော်လာဖြူအလုပ်သမားတစ်ယောက်ရဲ့ ဝင်ငွေဟာ တစ်နှစ်ကို ဒေါ်လာငါးသောင်းက တစ်သိန်းအထိ ရှိလာလို့ ဘဏ်စာရင်းဖွင့်ထားနိုင်၊ ငွေစုလက်မှတ်တွေ ဝယ်နိုင်လာကြပြီလို့ သိရပါတယ်။ အလွန်ပဲ ကျေးဇူးတင် ကျေနပ်စရာကောင်းလှပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ Fortune မဂ္ဂဇင်းကြီးရဲ့ တွက်ချက်မှုအရ မိုက်ခရိုဆော့ဖ်လုပ်ငန်းရှင်ကြီး ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ဝင်ငွေဟာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ ၃ နိုင်ငံရဲ့ စုစုပေါင်း အမျိုးသားဝင်ငွေထက် ပိုများနေတယ်ဆိုတဲ့ ကွာဟချက်ကိုလည်း မစ္စတာဒရပ်ကား ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြည့်ဖို့ လိုမယ်လို့ထင်ပါတယ်။

တကယ်တော့ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရပ်ဆိုတာ လူမှုစီးပွားရေး အဆောက်အဦကြီးရဲ့ ဆက်ဆံရေးအကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းရာမှာ အရေးပါတဲ့နေရာမှာရှိတဲ့အတွက် အလေးထားဖြေရှင်းသင့်တဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ်ပါပဲ။ ဒါကို ဘာမှငြင်းစရာမလိုပါဘူး။ စီမံခန့်ခွဲရေးပညာ သိပ္ပံနည်းကျဖြစ်လာတာနဲ့အမျှ သဘာဝကျစွာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေလည်း တစ်စုံတစ်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်တယ်ဆိုတာကို အသိအမှတ်ပြုရမှာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်စုံတစ်ရာသော အတိုင်းအတာအထိသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုလည်း

မေ့ထားလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ခက်နေတာက စီမံခန့်ခွဲရေးပညာကို
မစွတာဒရပ်ကားက ခူးနေရာခူး တော်နေရာတော်
ထားတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ မိုးပေါ်အထိ ဇွတ်တွန်းတင်နေတာကြောင့်သာ
ပြောစရာတွေ၊ ငြင်းခုံစရာတွေ ဖြစ်လာရတာပါ။ အခုလည်း ကြည့်ပါ။

မစွတာဒရပ်ကားက လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ချီပြီး အလွန်အကျွံ
ပြောချလိုက်ပြန်ပါပြီ။

“ဒီနေ့ခေတ်မှာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးရဲ့ ရှင်သန်ရပ်တည်မှုဟာ
ဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ မန်နေဂျာများရဲ့တန်ဖိုး၊ သဘောထား၊
လုံးပန်းအားထုတ်မှုနဲ့ အစွမ်းအစတွေအပေါ်မှာပဲ
လုံးဝမူတည်နေပါတယ်”

မစွတာဒရပ်ကားရဲ့ အလိုအရဆိုရင်
မန်နေဂျာလူတန်းစားဆိုတာသာမရှိရင် လူ့အဖွဲ့အစည်းတောင်
ဆက်လက်ရပ်တည်ရှင်သန်ဖို့ ခက်နေပါပြီ။ ဒီလိုဆိုရင်လည်း ၂၁
ရာစုကို “ပညာလူ့အဖွဲ့အစည်း”လို့ မသတ်မှတ်ဘဲ ဒရပ်ကား
ပြောသလိုပဲ “မန်နေဂျာလူ့အဖွဲ့အစည်း”လို့
ပြောင်းလဲသတ်မှတ်လိုက်ရင် ပိုကောင်းမယ်ထင်ပါတယ်။ ဒီ
“မန်နေဂျာလူ့အဖွဲ့အစည်း”မှာ ပညာရှင်များ
သိပ်လိုမှာမဟုတ်တော့ပါဘူး။ ပညာတစ်ပိုင်းတစ်စနဲ့
မန်နေဂျာများအခန်းကဏ္ဍက ပိုအရေးပါလာပါလိမ့်မယ်။
နည်းပညာထက် အတတ်ပညာက ပိုမိုအရေးကြီးလာပါလိမ့်မယ်။
ဒါကတော့ ၂၁ ရာစုအတွက် မစွတာဒရပ်ကားရဲ့
လူတန်းစားခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာချက် အသစ်စက်စက်ဖြစ်ပါတယ်။

မစွတာဒရပ်ကားရဲ့ လူတန်းစား ပေါ်လစီသစ်အတိုင်း ၂၁ ရာစုမှာ

ကြီးပွားချမ်းသာတဲ့ တိုင်းပြည်ကြီးဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်
“သိပ္ပံနည်းကျစီမံခန့်ခွဲရေးပညာ မဟာဖွံ့ဖြိုးရေးဆေးတော်ကြီး”ကို
အလျင်အမြန် မှီဝဲသုံးစွဲကြပြီး မန်နေဂျာလူတန်းစား
များနိုင်သမျှများများ မွေးထုတ်သွားကြဖို့ အထူးလိုအပ်နေပါပြီ။ ၂၁
ရာစုဆိုတဲ့ ကမ္ဘာ့ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်ကြီးထဲမှာ
အမီလိုက်ပါဝင်ဆံ့ဖို့ဆိုရင်လည်း...

“ကမ္ဘာ့မန်နေဂျာများ သွေးစည်းကြလော့”ဆိုတဲ့ မစ္စတာဒရပ်ကားရဲ့
ကြွေးကြော်သံကြီးအတိုင်း သိပ္ပံနည်းကျ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကြီးကို
ကိုင်စွဲရင်း မန်နေဂျာများနဲ့အတူ ချီတက်သွားကြဖို့ပဲ လိုပါတော့တယ်။

စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်း